

סרטים

כוכב עולה בדולפינאריום

נים כדי שהפעלתם תהיה כדאית. משום כך יוכלו להעז ולהציג סרטים שאינם מיסחריים בלבד, אלא יש להם עוד משהו הנוקף לזכותם.

והסרט הראשון בהחלט מבטיח. אמנם, יש מעט מאוד חידוש במה שכוכב עולה מספר לקהל, אבל הוא עושה זאת בצורה

קודם-כל, צריך לקבל בברכה שני בתי קולנוע חדשים, שנפתחים בדולפינאריום בתל-אביב. בנוף המקומי, שבו הנטייה היא

פול לנד בתפקיד הכוכב טומי די לעבוד על מעריצות צעירות

רעננה, בלתי-אמצעית, וחביבה כל-כך, עד שהמסר מתקבל בהנאה גדולה הרבה יותר, משהתקבל בפעמים הקודמות. כוכב עולה הוא בעצם סיפור תעשיית הלהיטים האמריקאית בסוף שנות ה-50, כלומר, באותה התקופה שבה אלביס פרסי

בדרך-כלל לסגור בתי-קולנוע ולא לפתוח אותם, הוספת שני אולמות חדשים עשויה להרחיב את מייבחר הסרטים המוצעים ל-קהל בעיר. מה עוד שמדובר באולמות קטנים יחסית, אחד בן 400 מקומות והשני בן 200 מקומות, שלא יודקפו לקהל-המור

ריי שארקי בתפקיד האמרגן ויני ואקארי כל צעד מחושב ומתוכנן

גוף של החול מתפתל ונכונות לקבל את כל הוראות ה"בוס" (כלומר של ואקארי עצמו). עם הופעה שכזאת ועם שירים כתובים לפי מידה, ובעיקר עם שיטת עבודה יעילה, דבר לא יכול לעצור את ההצלחה. הסרט אינו מסתיר מאומה מן הקסם המפוקפק של שיטת-המכירה: שוחד ל-עורכי מיעדי-פיומונים, התעוותות, לפי מידה, בפני גימנוסטיט צווחות מהנאה,

לי היה מודל להצלחה, ולפני שהחיפושיות הפכו את מושגי המוסיקה הפופולארית על ראשם. אבל בשינויים קטנים של אופי נה. סוגי פיומונאות וטכניקות-הקלטה, אפי שר בהחלט לראות בסרט תיאור נאמן של עולם הפיומונים, אולי מדוייק יותר לומר תעשיית-הפיומונים, כפי שהיתה בעבר, כפי שהיא בהווה, וכפי שתמשיך כנראה להיות גם בעתיד.

מאהב לאטיני. גיבור הסרט הוא לא אליל זמר, אלא מלחין-מחבר-אמרגן בשם ויני ואקארי, בן למיטפתה איטלקית מן הרובע הפחות מפואר של ברוקלין, המת עקש, למרות שהוא כבר בן 27, לבנות לעצמו קאריירה של פיומונאי במקום להסתדר כמו שצריך, לפתוח מיסעדה כמו אחיו, למשל, ולהיות בורגני מכובד ובעל בעמיו.

העקשנות משתלמת לבסוף, כאשר אחרי נסיונות-נפל ללא-ספור, הוא מחליט להי פוך נגן סאקסופון יפה-תואר לאליל זמר. נוסחתו של ואקארי ברורה: ראשית, צריך בחור שייראה מתאים לתפקיד, שחור-שיער עם פרצוף של מאהב לאטיני להט,

ריי שארקי ב"כוכב עולה" העקשנות משתלמת

שנוי תדמית פיתאומי בתוכנית-טלוויזיה, שערים בשבועון טיפשי-עשרה (תמורת אחווים מתאימים מהכנסות האמן גם ל-בעלת העיתון). כל צעד מחושב ומתוכנן, בדיוק לפי הנוסחות שכל עיתונאי המיקצוע דואגים לפרט פירוט רב.

כישרון? קול? אישיות? כל אלה אינם יכולים אולי להזיק, אבל במסלול המשומן והמתוכנן של תעשיית המגלגלת מאות מיליוני דולרים (לאחרונה אפילו מיל-יארדי דולרים) בשנה, אי-אפשר לשבת בחיבוק ידיים.

מכבש התקליטים צריך לעבוד, עיתונאי הטיפשי-עשרה חייבים להופיע, אמריקנים צריכים לחיות, נגנים זקוקים למישרות, וכן הלאה. וכאשר יעולם כזה צפוף צריך לאכול שלוש ארוחות ביום, ואפילו לקיים רמת-חיים גבוהה, במקרים מסוימים, אי-אפשר להמתין לתגובות משמיים, צריך ליצור את המתנות יש מאין.

כישרון ניכר. אולי אין זה נכון לומר שכוכב עולה אינו מחדש מאומה. קודם כל, יש כאן במאי, שעשה את סרטו הי-עלילתי הראשון, והמגלה כישרון ניכר. שמו טיילור האקפורד, ומן הסתם הוא מתמצא היטב בנושא שבוחר לעצמו. במשך שנים עשה סרטים תעודיים על מופעי-רוק, הדבר מרגש בדרך שהוא מצלם מופעים אלה, בתחושת הקצב שיש לו, וברוך שבה הוא משחזר את ההווי של עולם זה. הוא התעקש לא לצלם אף

ארם בורח מזביאה ב"אלים משתוללים" שבר את שיא-הקופה

נדמה לי שאני עשיתי סרט אחד, הם כתבים על סרט אחר, שאיני מכיר. הביקורת היחידה שהוא מקבל במלוא מובן המילה היא תגובת הקהל לסרטיו, והקהל, שנהוג בדרך-כלל להצביע ברגליו, נתן לו עד היום תמיכה מלאה.

האלים משתוללים מתאר בסיגנון עממי מבודח מה קורה לבן שבט הבושמן (ילידי מדבר קאלאהארי, קטני-קומת ומנותקים מכל תרבות). הרוצה להיפטר מבקבוק קוקה-קולה, שהוא בעיניו קללת האלים; מה קורה לעיתונאית בלונדית כאשר היא יוצאת ללמד בכפר מרוחק; ומה קורה למהפכה במדינת אפריקאית דמיונית. זהו כבר הלהיט הגדול ביותר בתולדות-הקולנוע הדרום-אפריקאי, וזה בעצם חשוב לאוס, לדבריו, יותר מפרסים ותאריכי-כבוד.

ערך לכסף, לאחר סידרה מרשימה של הצלחות מיסחריות (סרטיו שברו את כל שיאי-הקופה בדרום-אפריקה). הוא עדיין ממלא תפקידים קטנים בסרטים שהוא עושה, למשל, תפקיד של כומר באלים משתוללים.

מוצאו דווקא מן המתיישבים ההולנדים של דרום-אפריקה, אלה המכונים "אפריי קאנר", ובאחד מסרטיו אף רמז לפער שבינם ובין האנגלים, כאשר אפריקאנר (אותו גילם בעצמו) מוצא עצמו לפתע מטופל בתואר אצולה ובאחוות רבות. אהבתו לדרום-אפריקה בולטת לעין בכל סרטיו. הוא מעניק הטיבות רבה לרקע האנושי, לנוף, לזרבי-החיים בארצו. הביקורת אינה מטרידה אותו במיוחד, "אני קורא אותה", הוא אומר, "אבל לעיתים

ילד הפלא של דרום-אפריקה

דרום-אפריקה אינה מעצמה קולנועית. קשה למצוא, בלי להתאמץ, שלושה במי אים דרום-אפריקאים ידועים. מתחילים את הרשימה בגיימי אויס, ואז נעצרים חסרי-ישע, בלי יכולת להמשיך.

ואין זה מיקרה. אויס, העושה סרטים כבר שלושים שנה, הוא אולי היחידי בין כל קולנועני דרום-אפריקה שהצליח בעיקבות, לא רק בבית, אלא גם בחוץ. סרטיו זכו לביקורת אהודות (גם אם לא נלהבות), ולהכנסות-קופה מפתיעות. לדוגמה, שני סרטיו שהוצגו בישראל: אנשים יפים (סרט תעודי מרתק על חיות במידבר צחיח) ואנשים מצחיקים (תעלולי מצלמה נסתרת, שהצלחתם דירבנה כמה ישראלים לחקותו).

אלא שטעות תהיה לחשוב שאויס הוא בעיקר במאי סרטים-תעודיים. כפי שהוא מציג את עצמו, מטרתו העיקרית היא לעשות סרטי בידור, עד היום היתה עיקר תפוקתו עלילתית. בכל פעם שמנסים לדבר עמו על המשמעות הנסתרת בסרטים אלה, הוא מכהיש. כך הוא מגיב גם לגבי סרטו החדש, האלים משתוללים, שיוצג בקרוב בישראל, למרות שכוונותיו בסרט זה שקר פות לגמרי: הוא מנסה להצביע על הי-הבל שבציוויליזציה ועל ברוכותיה המדור-מות, כאילו היה מנסה לאמת את אמרתו של ישו כי, "התמימים הם שירשו את הארץ".

אויס, בוגר האוניברסיטה למדעים של פרטוריה, שבה לימד שלוש שנים, הפך עובד-אדמה, כאשר התחתן עם בתו של בעל אחוות בטראעסוואל. הוא התחיל את דרכו בקולנוע בעזרת מצלמה 16 מילימטר משומשת, כשהוא, אשתו ושאר בני-המשפחה ממלאים את כל תפקידי הצוות. למעשה, עד עצם היום הזה הוא ממשיך לעבוד עם צוות מצומצם, ורעייתו שייכת עדיין לצוות הזה, גם אם אינו זקוק